

اقتصاد مقاومتی، راهبردی ملی جهت توسعه پایدار کلان‌شهر تهران
حجت اله مهدوی^۱، سید اکبر نیلی پور طباطبایی^۲، سعید خزایی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ارائه راهبردی ملی جهت توسعه پایدار کلان‌شهر تهران در سال ۱۳۹۵ انجام شد. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، کمی و کیفی (آمیخته) است. در بخش کیفی، جامعه آماری را استادان و نخبگان دانشگاه تشکیل داده‌اند که تعداد ۳۹ نفر نمونه به روش در دسترس انتخاب شدند و از طریق تحلیل محتوا و تدوین چک لیست نظر خبرگان اخذ و پس از تحلیل نظرات، با استفاده از نرم‌افزارهای Amos و lisler و مدل اولیه الگو تدوین گردید. در بخش کمی، جامعه آماری را کارکنان و مدیران ارشد شهرداری و اعضای شورای اسلامی شهر تهران به تعداد ۲۲۳ نفر تشکیل دادند که حجم نمونه به صورت تمام شماری تعیین گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه بود که با استفاده از مبانی و مؤلفه‌های علمی، نظر نخبگان و اساتید راهنما و مشاور، روایی آن تعیین و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ پایایی آن به میزان بیش از ۷۰ درصد به دست آمد. همچنین برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش بسته آماری برای علوم اجتماعی (SPSS) استفاده گردید که خلاصه نتایج پژوهش به این شرح بیان می‌شود:

- تأمین منابع مالی پایدار، عرصه محدودیت مدیریت شهری و مهم‌ترین چالش شهرداری‌ها می‌باشد.
- استمرار و پایداری کسب درآمد در شهرداری تهران بایستی راهبردی همیشگی و همراه با سلامت باشد.
- بعضی از تخلفات شهرداری و انحراف مدیران آن، به خاطر کسب درآمد و تأمین منابع مالی می‌باشد.

۱ دانشجوی دکتری منابع انسانی پژوهشگاه شاخص پژوه، mahdavi.hojat48@gmail.com

۲ استادیار پژوهشگاه شاخص پژوه، akbarnilipour@yahoo.com

۳ عضو هیات علمی دانشگاه امام حسین (ع)، saeedkhazaei@gmail.com

- به کارگیری مفهوم و مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهرداری تهران، به عنوان الگویی بومی و نشئت گرفته از فرهنگ اسلامی و انقلابی، راهگشای تنگناهای مالی و درآمدی شهرداری‌ها می‌باشد.
 - راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران براساس اصول اقتصاد مقاومتی، تأثیر مستقیم بر تأمین منابع مالی و کسب درآمدهای مستمر دارد.
- واژگان کلیدی:** اقتصاد مقاومتی، مدیریت شهری، اقتصاد شهری، منابع درآمدی پایدار

مقدمه

امروزه اولین و مهم‌ترین محدودیت برای حل مسائل روزافزون شهری و ناکارآمدی خدمات‌رسانی به‌ویژه در کلان‌شهرها از جمله تهران، فقدان منابع مالی پایدار و مستمر، نظام ناکارآمد مدیریت و برنامه‌ریزی هزینه است. بنابراین ضرورت پژوهش بیشتر در این زمینه از اهمیت بالایی جهت پایداری درآمد و ایجاد کیفیت مناسب زندگی برای شهروندان برخوردار است که در این مسیر، نگاه نو به منابع درآمدی پایدار در شهرداری‌ها، متضمن آینده روشن برای شهرها جهت توسعه و تحقق شهر ایده آل (مدینه فاضله) می‌باشد (زیاری و دیگران، ۱۳۹۱). یکی از مشکلات مهم شهرداری تهران در گسترش و توسعه برنامه‌های مدیریت شهری، به خصوص در پروژه‌های عمرانی مربوط، محدودیت‌های درآمدهای این سازمان در مقابل هزینه‌های فزاینده آن می‌باشد که به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر، دلیل هر دو امر مربوط به افزایش سطح قیمت‌ها یا به عبارتی افزایش تورم می‌باشد (مهرگان و دیگران، ۱۳۹۱).

هدف از این پژوهش، به کارگیری و اعمال مؤلفه‌ها و شاخص‌های اقتصاد مقاومتی در تأمین منابع مالی پایدار شهرداری تهران و کسب درآمدهای مستمر و کافی جهت تبیین مدل‌های مختلف مدیریت شهری برای ارائه خدمات بیشتر و بهینه، احداث زیرساخت‌های شهری، اجرای پروژه‌های عمرانی مرتبط و ارتقا سطح و کیفیت زندگی شهروندان می‌باشد. در ادامه این پژوهش بیان مسئله، ضرورت و اهمیت پژوهش، اهداف، سؤالات و واژگان کلیدی مورد بررسی و کنکاش قرار می‌گیرد.

شرح و بیان مسئله و مشکل پژوهشی

یکی از مهم‌ترین مشکلات حال حاضر اقتصاد شهری در ایران و علی‌الخصوص کلان‌شهر تهران، فقدان منابع مالی کافی، نظام کارآمد مدیریت در حوزه‌های درآمدی و برنامه‌ریزی هزینه‌های شهری است. مهم‌ترین دلیل آن هم عدم توجه به حوزه درآمدی مالیه شهری است که متأسفانه این مشکل از ابتدای قانون‌گذاری اقتصاد و عمران شهری در کشورمان وجود داشته است. بعلاوه عدم برقراری رابطه‌ای مناسب بین دولت و شهرداری‌های کلان‌شهرها، معضل دیگری در حوزه درآمدزایی شهری محسوب می‌شود. در بسیاری از کلان‌شهرهای دنیا، شهرداری درصد قابل‌توجهی (رقمی در حدود یک سوم) از بودجه خود را از دولت دریافت می‌کند. درحالی‌که این رقم در کلان‌شهرهای ایران و به خصوص تهران، تنها در حدود ۴ تا ۵ درصد است (قالیباف، ۱۳۸۸). منابع مالی شهرداری‌ها عمدتاً براساس ساخت و سازهاست و البته ناپایدار. شهرداری‌ها از ارگان‌های وابسته به دولت هستند که بسیاری از خدمات عمومی شهری از جمله وظایفشان است و دامنه فعالیت‌های آن‌ها با توجه به افزایش شهرنشینی روزبه‌روز بیشتر می‌شود (عابدین درکوش، ۱۳۸۵). بررسی منابع درآمدی و چگونگی تأمین پایدار آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. کمک‌های مالی وزارت کشور به شهرداری‌ها در گذشته و حال در تعدیل مشکلات مالی شهرداری‌ها بسیار مؤثر بوده و هست ولی ارقام اعتباری مربوطه در کل بودجه شهرداری‌ها بخصوص شهرداری - های کلان‌شهرها رقم قابل توجهی نمی‌باشد. با کاهش کمک‌های دولتی به شهرداری‌ها در سال ۱۳۶۵، راهکارهای مناسب جهت جایگزین کردن منابع جدید درآمد برای شهرداری‌ها در نظر گرفته نشد و این موجب کاهش توانایی شهرداری‌ها در ارائه خدمات و انجام طرح‌های شهری شد (جمالی، ۱۳۸۳). سرمایه یا منابع مالی یکی از مهم‌ترین ارکان گردش امور همه سازمان‌ها و از جمله شهرداری‌هاست که مدیریت و ابداع راهکارهای جدید افزایش و پایداری آن، بخش حیاتی وظایف و توانمندی مدیر هر سازمان را تشکیل می‌دهد. از طرفی اهمیت دادن به فرهنگ سازمانی حاکم بر شهرداری‌ها و تغییرات در ساختارهای اداری و مالی و رویه‌های سنتی، یکی از مهم‌ترین راهبردهای مؤثر در مدیریت منابع مالی پایدار شهرداری‌هاست (یارمحمدزاده، ۱۳۹۲).

در همین راستا، پژوهش حاضر تلاش دارد به منظور حل برخی مسائل و مشکلات مربوط به شهرداری کلان‌شهر تهران در خصوص تأمین منابع مالی پایدار، انواع راهبردهای

ایجاد منابع درآمدی شهرداری‌ها و تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌های شهری را با رویکرد اقتصاد مقاومتی مورد بررسی قرار دهد تا مدیران شهری را در حل مشکلات و معضلات و اداره بهتر شهرها یاری رساند (فیروز زارع و دیگران، ۱۳۹۰).

از مهم‌ترین دلایل علمی و مطالعاتی انتخاب موضوع و پژوهش حاضر می‌توان موارد زیر را بیان کرد:

- عدم برخورداری از درآمدهای پایدار، توسعه، عمران و اقتصاد، کلان‌شهر تهران را به چالش کشانده است
- درآمدهای ناپایدار، پاشنه آشیل شهرداری تهران می‌باشد.
- تولید رانت (Rentier) گرانیگاه نظام درآمدی شهرداری تهران شده است.
- تقابل با درآمدهای ناپایدار (ساخت و سازها، فروش تراکم و....)
- چالش اساسی شهرداری تهران در جذب منابع مالی
- افت شدید درآمدهای شهرداری کلان‌شهرها با جلوگیری از فروش مازاد تراکم
- کهنه و سنتی بودن نظام درآمدی شهرداری تهران
- مواجهه انتظارات پایدار شهروندان با درآمدهای ناپایدار شهرداری تهران
- نیازمندی شهرداری تهران به منابع درآمدی جدید و تأمین منابع مالی برای رونق اقتصادی کلان‌شهر تهران

اهداف پژوهش

هدف کلی پژوهش: ارائه الگوی تأمین منابع مالی پایدار شهرداری تهران با رویکرد اقتصاد مقاومتی

اهداف ویژه: (فرعی)

- تعیین مؤلفه‌های کلیدی تأمین منابع مالی پایدار شهرداری تهران
- شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های اقتصاد مقاومتی در شهرداری تهران
- شناسایی منابع مالی ناپایدار شهرداری تهران

سؤالات پژوهش

سؤال اصلی

الگوی تأمین منابع مالی پایدار با رویکرد اقتصاد مقاومتی در شهرداری تهران کدام است؟

سؤالات فرعی

- مؤلفه‌های کلیدی تأمین منابع مالی پایدار شهرداری تهران کدام‌اند؟
- منابع مالی ناپایدار شهرداری تهران کدام‌اند؟
- چگونه شاخص‌های اقتصاد مقاومتی در تأمین منابع مالی پایدار شهرداری تهران اولویت‌بندی می‌شوند؟

مبانی نظری پژوهش

اقتصاد مقاومتی

«اقتصاد مقاومتی» اصطلاحی است که در سال ۱۳۸۹ اولین بار از سوی آیت‌الله‌سیدعلی‌خامنه‌ای، رهبر کشور جمهوری اسلامی ایران در دیدار با جمعی از کارآفرینان کشور مطرح شد و پس از آن نیز در سخنرانی‌های متعددی مورد تأکید ایشان قرار گرفت. اقتصاد مقاومتی در حقیقت اقتصادی را ترسیم می‌کند که توانایی مقابله با شوک‌های وارد شده بر اقتصاد را دارد. چنین اقتصادی باید قابلیت انعطاف در شرایط مختلف و توانایی عبور از بحران را داشته باشد. «اقتصاد مقاومتی» را به‌طور خلاصه می‌توان اقتصادی عنوان کرد که در آن علاوه بر تعامل پویا با دنیای خارج و استفاده از امکانات تجارت آزاد، امنیت اقتصادی کشور حفظ شده و نوسانات محیط بین‌المللی اقتصادی و تهدیدهای آن، کمترین تأثیر سوء را در روند بلندمدت متغیرهای کلان اقتصاد داشته باشد. چنین اقتصادی مسلماً باید از تمامی توانمندی‌های خود برای استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها استفاده کرده و تلاش کند تا بر روی منحنی امکانات تولید حرکت کند (تاری و همکاران، ۱۳۹۱).

اقتصاد مقاومتی در بیانات آیت‌الله‌سیدعلی‌خامنه‌ای

«اقتصاد مقاومتی» واژه جدیدی که به فراخور حال و روز اقتصاد کشورمان مورد بحث قرار گرفته و در حال چکش کاری است.

همان‌طور که پیشتر گفته شد، واژه اقتصاد مقاومتی ابداعی از سوی سید علی‌خامنه‌ای است که در چند سال اخیر از آن به عنوان روشی مهم در تغییر مسیر حرکت اقتصادی کشور یاد کردند روشی که در برابر هجمه‌های غرب همانند سدی محکم کارآمد شد. علی‌خامنه‌ای برای اقتصاد مقاومتی در دیدارهای مختلف، تعبیر متنوع و راهگشایی مطرح نمودند. ایشان اقتصاد مقاومتی را معنا و مفهومی از کارآفرینی معرفی می‌نمایند و برای نیاز اساسی کشور به کارآفرینی نیز ۲ دلیل « آمادگی کشور برای جهش» و « فشار اقتصادی دشمنان » را معرفی می‌کنند (دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، ۱۳۹۲).

جنبه‌های مختلف اقتصاد مقاومتی

از سال ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۳ ششمین سال متوالی بوده که نام‌گذاری آن با موضوعات اقتصادی انجام شده است. در سال ۱۳۹۵ (سال جاری) نیز به دلیل اهمیت موضوع و ضرورت و نیاز جامعه، مشخصاً سال اقتصاد مقاومتی اقدام و عمل نام‌گذاری شده است. نقشه راه سال ۱۳۹۱ به عنوان «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی» نیز موضوعی اقتصادی را در دل خود دارد. این نام‌گذاری‌ها را نمی‌توان بدون دلیل دانست. ریشه اهمیت موضوعات اقتصادی در این چند سال اخیر را می‌توان در «تحولات درون کشور» و «تحولات در عرصه بین‌المللی» عنوان کرد. با نگاهی به عناوین این چند سال: «نوآوری و شکوفایی»، «اصلاح الگوی مصرف»، «همت مضاعف و کار مضاعف»، «جهاد اقتصادی» و «تولید داخلی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی» به جنبه‌های مختلفی از اقتصاد می‌رسیم. به عبارت دیگر، شعار سال‌های اخیر هر یک به نوبه‌ی خود جنبه‌های مختلف اقتصاد مقاومتی را به همراه دارند. با توجه به شعار چند سال اخیر، جنبه‌های زیر برای اقتصاد مقاومتی تعریف می‌شود: (دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، ۱۳۹۲).

اصلاح الگوی مصرف

در سال ۱۳۸۸ اصلاح الگوی مصرف به‌عنوان شعار سال انتخاب شد و در راستای تعریف ذکر شده برای اقتصاد مقاومتی، می‌توان اصلاح الگوی مصرف را یکی دیگر از جنبه‌های مهم اقتصاد مقاومتی برشمرد، اما چرایی این موضوع را می‌توان به این صورت بیان کرد که یکی از ابتدایی‌ترین و اصول‌ترین مبانی علم اقتصاد « کمبود منابع » است. به عبارت دیگر، علم اقتصاد علم استفاده بهینه از امکانات و منابع محدود در راستای ارضای نیازهای نامحدود

بشری است. افزایش مصرف در جامعه باعث افزایش استفاده از منابع محدود می‌گردد و در نتیجه، سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد.

نکته حائز اهمیت در ارتباط با اصلاح الگوی مصرف این است که در مصرف ۲ گروه عمده وجود دارند: دولت به عنوان یک مصرف‌کننده بزرگ و مردم. در راستای اصلاح الگوی مصرف در دولت نیاز به سازوکارهای قانونی و دستوری است، در حالی که این رویه در میان مردم جواب نمی‌دهد و نیاز به فرهنگ‌سازی برای اصلاح الگوی مصرف وجود دارد.

کار جهاد گونه

شعار ۲ سال متوالی ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ بیشتر در ارتباط با تشویق به کار و فعالیت است. شعار «همت مضاعف و کار مضاعف» در سال ۱۳۸۹ و «جهاد اقتصادی» در سال ۱۳۹۰ را نیز می‌توان در ارتباط با تعریف گفته شده از اقتصاد مقاومتی دانست. افزایش مهارت و بهره‌وری نیروی کار و استفاده‌ی بهینه از نیروی کار برای پیشبرد اهداف کشور به عنوان یک جنبه‌ی مؤثر از اقتصاد مقاومتی تعریف می‌گردد. برای جبران عقب‌ماندگی‌های کشور و دستیابی به رشد شتابان، به عزم جدی‌تر و جهاد گونه در میان عوامل تولیدی نیازمندیم. یکی از این عوامل تولید نیروی کار است. نیروی کار، به عنوان مهم‌ترین عامل تولیدی، نقش پررنگی در رشد اقتصادی دارد. با استفاده از منابع موجود، اگر خواهان افزایش تولید باشیم، یکی از راه‌های ممکن، افزایش بهره‌وری نیروی کار یا افزایش ظرفیت تولیدی است. برای مثال، برای افزایش ظرفیت تولیدی کارخانه‌ای که یک نوبت کاری تولید می‌کند، می‌توان به نوبت‌های کاری اضافه کرد یا در همان یک نوبت کاری، پرت کاری را کاهش داد یا بهره‌وری را افزایش داد. با توجه به شرایط تحریم و فشار موجود، اگر بتوان بهره‌وری نیروی کار را افزایش و با جهاد و از خود گذشتگی توان تولیدی را افزایش داد، در نتیجه زمینه‌ی رشد و شکوفایی را فراهم شده و این خود جنبه‌ی دیگری از اقتصاد مقاومتی است.

حمایت از تولید داخلی

از سخنان رایج در ادبیات اقتصادی است که واردات یعنی ایجاد اشتغال برای نیروی کار خارجی و صادرات یعنی ایجاد اشتغال برای نیروی کار داخلی. این سخن نیز همانند ۳ جنبه‌ی قبلی در راستای تعریف اقتصاد مقاومتی قرار می‌گیرد، اما این جنبه از اقتصاد مقاومتی با ۳ جنبه‌ی قبل تفاوت‌های اساسی دارد. یکی این که به صورت مستقیم بر رشد و

شکوفایی تولید اثر دارد، نه به صورت غیر مستقیم و با واسطه. نکته‌ی دیگر اینکه با حمایت از تولید داخلی (مخصوصاً در مواردی که توانایی تولید کالا در داخل وجود دارد) وابستگی به دنیای خارج کاسته خواهد شد. با کاهش وابستگی به دنیای خارج و به خصوص دنیای غرب که مجری فشار و تحریم بر کشورمان است، اثربخشی تحریم‌ها کاهش می‌یابد و در نتیجه، به رشد و شکوفایی اقتصادی می‌انجامد.

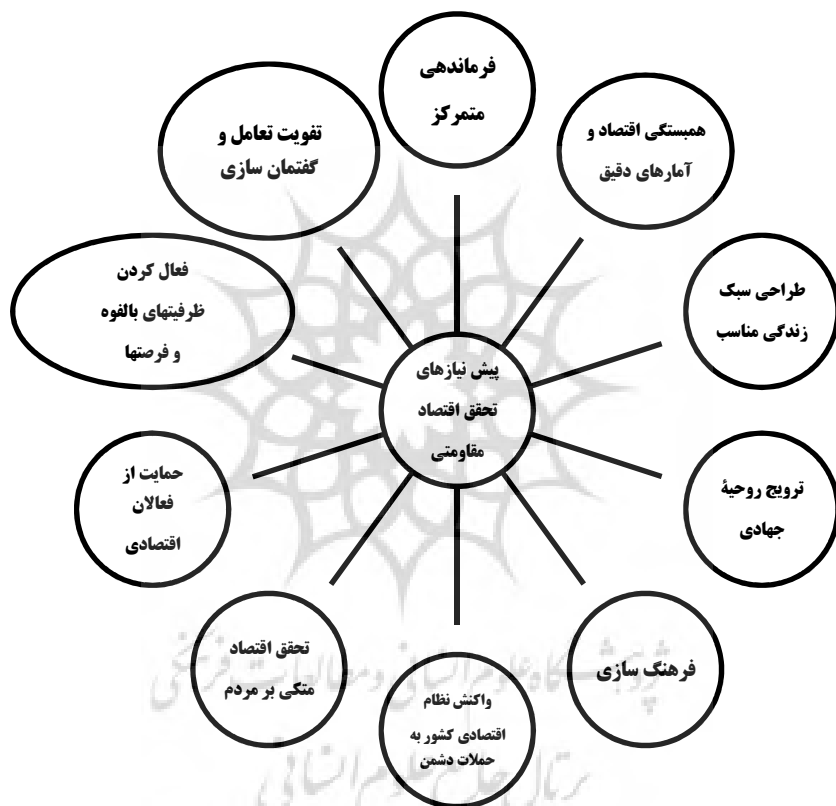
حمایت از عوامل تولید داخلی

بخش دوم شعار سال ۱۳۹۱، یعنی حمایت از کار و سرمایه ایرانی، به معنای حمایت از عوامل تولید شامل نیروی انسانی، زمین، کار، سرمایه‌های انسانی، سرمایه‌های مادی و... دسته‌بندی می‌شود. معمولاً عوامل تولید غیر از نیروی کار را به عنوان سرمایه می‌شناسند. پس بخش دوم شعار سال ۹۱ نیز در راستای تعریف ذکر شده از اقتصاد قرار می‌گیرد، چرا که برای افزایش و شکوفایی تولید، باید به حمایت از عوامل تولید پرداخت. افزایش حمایت از عوامل تولید نتایج را به همراه خواهد داشت: اول اینکه چون این عوامل به صورت مستقیم در تولید نقش دارند، به افزایش تولید می‌انجامد و دوم اینکه حمایت از عوامل تولید به مانند سرمایه‌گذاری است و از این طریق نیز منجر به افزایش تولید می‌شود. در نتیجه، حمایت از عوامل تولید داخلی به رشد بلندمدت اقتصادی می‌انجامد و شکوفایی اقتصاد را در پی خواهد داشت. این مورد نیز در تعریف اقتصاد مقاومتی تبلور می‌یابد، چرا که فشارها و تحریم‌های خارجی تأثیر چندانی بر حمایت از عوامل تولید داخلی نخواهند داشت. البته به شرط آنکه موارد خاص اقتصاد اسلامی رعایت شود و مدیریت بهینه در این خصوص برقرار باشد.

پیش‌نیازهای تحقق اقتصاد مقاومتی

- برای شناخت بسترها و زمینه‌های تحقق اقتصاد مقاومتی، ابتدا باید به نیازمندی‌های تحقق اقتصاد مقاومتی پرداخت (پیغامی، ۱۳۹۱). این نیازها عبارت‌اند از: (نمودار شماره ۱)
- وجود مرکزیت و محوریتی برای فعالیت در عرصه اقتصاد مقاومتی و تشکیل فرماندهی هوشمند و متمرکز برای هدایت فعالیت‌های این حوزه
 - ضرورت طراحی یک الگوی مشخص از شیوه زندگی متناسب با اقتصاد مقاومتی برای عموم مردم
 - تقویت عزم و اراده ملی

- امکان واکنش سریع نظام اقتصادی کشور در برابر حملات اقتصادی
- ایفای نقش پررنگ مردم در اقتصاد مقاومتی
- لزوم توجه و دلجویی و حمایت دولت از فعالان اقتصادی
- تحرک دستگاه دیپلماسی کشور برای فعال کردن ظرفیت‌های بالقوه و فرصت‌های جهانی در اقتصاد مقاومتی
- تبدیل بحث اقتصاد مقاومتی به گفت‌وگو در دانشگاه‌ها، مراکز علمی و مجامع مختلف (قیاسی، ملی‌حی، ۱۳۹۱).

نمودار شماره ۱: پیش‌نیازهای تحقق اقتصاد مقاومتی (منبع: قیاسی، ملی‌حی، ۱۳۹۱)

منابع مالی پایدار - منابع مالی ناپایدار

بخش عمده‌ای از منابع درآمدی شهرداری‌ها بخصوص شهرداری تهران علاوه بر ناپایدار بودن، ناسالم نیز می‌باشد. درآمد ناشی از فروش مازاد تراکم که ۴۸ درصد از کل درآمدهای وصولی شهرداری‌ها را پوشش می‌دهد، تغییر کاربری اراضی بدون توجه به اصول و معیارهای شهرسازی، وضع عوارض و تعرفه برای نقض قوانین و مقررات تحت عنوان جرائم تخلفات ساختمانی، منافع و آرمان‌های شهرسازی را به شدت در معرض تهدید قرار داده است. بنابراین باید علاوه بر ایجاد منابع درآمدی پایدار، به کسب درآمد سالم نیز توجه شود. اگر چه ایجاد منابع درآمدی پایدار برای شهرداری‌های کل کشور یک اولویت محسوب می‌شود، اما این موضوع در کلان‌شهر تهران به دلیل پیوند خوردن منابع درآمدی شهرداری به ساخت و ساز و نقض گسترده قوانین و مقررات شهرسازی و رشد و توسعه سکونتگاهی، ضرورتی حیاتی محسوب می‌شود. بدون شک عدم اتخاذ تمهیدات مناسب در این زمینه می‌تواند هر نوع طرح و برنامه یا تصمیمی را در این زمینه با شکست مواجه سازد. همچنین ادامه این وضعیت منابع پایدار منطقه‌ای را در معرض تهدید جدی قرار می‌دهد. اتکا به درآمدهای ناشی از ساخت و ساز شهری که وابسته به نوسان (رونق و رکود) بازار ساخت و ساز است، از مصادیق ناپایداری در منابع درآمدی شهرداری‌های کلان‌شهرها از جمله شهرداری تهران است. این اتکا در شهرداری تهران در سال ۱۳۹۴ معادل ۶۶ درصد بوده است (فیروز زارع و دیگران، ۱۳۹۵).

یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل کمی

آمار توصیفی: در پژوهش حاضر از آمار توصیفی جهت تبیین شرایط و وضعیت موجود شهرداری تهران از طریق رسم نمودار و اصول مدیریت (شهری و استراتژیک)، آمار و ارقام اقتصادی و مالی، منابع درآمدی شهرداری‌ها و ... بهره‌گیری شده است.

آمار استنباطی: در این پژوهش از آمار و ارقام استنباطی جهت توصیف وضع موجود با استفاده از انواع آزمون‌های همبستگی به‌منظور ارزیابی مدیریت فعلی با الهام از مفهوم اقتصاد مقاومتی و توجه به مدیریت شهری به‌منظور حصول اطمینان از نتایج پژوهش استفاده شده است.

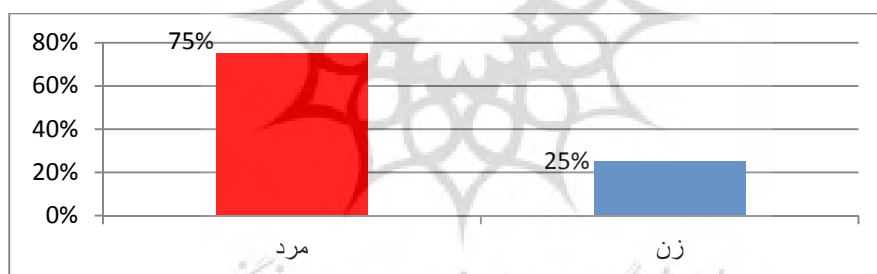
تجزیه و تحلیل کیفی

از روش داده‌ها، ارائه و عرضه داده‌ها، تدوین نتایج و نتیجه‌گیری اثبات داده‌ها و تأیید برای اجرا استفاده شده است.

تحلیل پرسشنامه اصلی پژوهش

پرسشنامه پژوهش از دو بخش سؤالات جمعیت شناختی و سؤالات اصلی تشکیل می‌گردد.

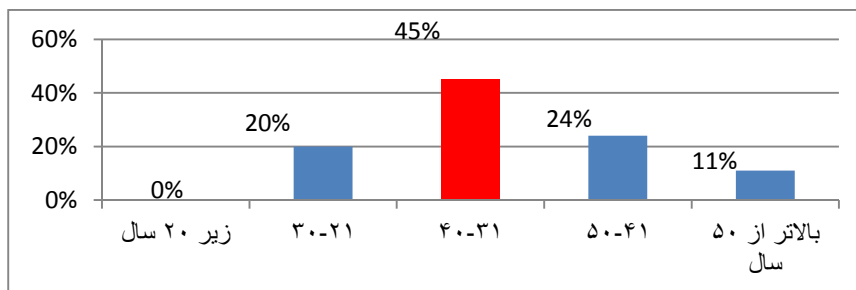
تحلیل توصیفی از متغیرهای پژوهش: توزیع داده‌های تحقیق بر اساس متغیرهای جمعیت شناختی (جنسیت، سن، تحصیلات و...) حاصل از پرسشنامه اصلی پژوهش تلخیص شده و نمودارهای ۲ الی ۴ نشان داده شده است:

نمودار ۲: توزیع جنسیتی واحدهای آماری

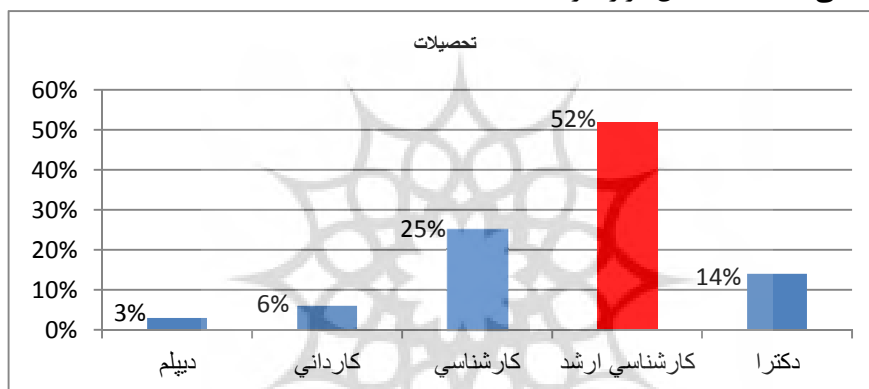
از توزیع جنسیتی واحدهای آماری مشاهده می‌شود ۷۵ درصد از اعضای نمونه آماری را مردان و ۲۵ درصد را زنان تشکیل می‌دهند.

نمودار ۳ توزیع آماری نمونه آماری را بر اساس سن نشان می‌دهد.

نمودار ۳: توزیع سنی واحدهای آماری

همچنین مشخص گردید که بیشترین فراوانی در طبقه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال می‌باشد که معادل ۴۵ درصد از کل نمونه آماری را تشکیل می‌دهد و ۲۴ درصد از افراد نمونه آماری در طبقه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال قرار دارند.

با توجه به یافته‌های این پژوهش بیشترین فراوانی مربوط به طبقه تحصیلی کارشناسی ارشد (۵۲ درصد) و کمترین طبقه متعلق به گروه دیپلم (۳ درصد) می‌باشد.

۸-۳- آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (K-S)

در این قسمت با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف^۱ مشخص می‌نماییم که جامعه آماری پژوهش نرمال می‌باشد یا غیر نرمال، بر این اساس فرض ذیل مطرح است.

^۱ - kolmogrov- smirnof test

- H_0 : توزیع جامعه نرمال است
 H_1 : توزیع جامعه غیر نرمال است

لذا نتایج حاصل از این آزمون در جدول ۱، ارائه گردیده است.

جدول ۱: آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف

تست توزیع نرمال است	سطح معنی داری	آزمون کولمو - اسمیرنوف	بیشترین تفاوت			معمولی پارامترها		تعداد
			منفی	مثبت	مطلق	انس تی دی	متوسط انحراف	
.077	1.276	-0.085	.056	.085	.70495	3.1973	227	
.015	1.567	-.104	.104	.104	.81102	3.1032	226	
.055	1.342	-.089	.083	.089	.79516	2.9651	227	
.000	2.171	-.144	.067	.144	.97451	2.9978	227	
.010	1.621	-.079	.108	.108	1.01225	2.6779	226	
.171	1.109	-.070	.074	.074	1.00507	2.8670	226	
.098	1.228	-.082	.076	.082	.96517	2.8378	226	
.108	1.208	-.073	.080	.080	1.12657	2.9428	226	
.042	1.388	-.092	.058	.092	1.09781	2.9482	226	
.131	1.167	-.068	.078	.078	1.10289	2.6405	226	
.014	1.576	-.075	.105	.105	.97095	2.7585	226	
.008	1.663	-.111	.065	.111	.85766	3.7017	223	
.004	1.773	-.119	.060	.119	.82116	3.7238	221	
.055	1.342	-.090	.051	.090	.82503	3.6470	222	

بر اساس جدول ۱، مشخص می‌شود که میزان سطح معنی داری پژوهش با احتمال ۰/۹۹ کمتر از ۰/۱ می‌باشد لذا فرض H_1 مورد تأیید قرار نمی‌گیرد. به عبارت دیگر تأیید می‌گردد و جامعه آماری مورد پژوهش ما از توزیع نرمال برخوردار است.

تجزیه و تحلیل سؤالات پژوهش

آزمون سؤالات پژوهش بر اساس روش ضریب همبستگی پیرسون

بر اساس نتایج به دست آمده در این مرحله می‌توان سؤالات پژوهش را مورد بررسی قرار داد و آن‌ها را از حیث تأیید و یا عدم تأیید مورد بررسی قرار داد. با توجه به آزمون کولموگروف - اسمیرنوف در جدول ۲: و عدم تأیید فرضیه H_1 مبنی بر غیر نرمال بودن جامعه آماری بنابراین برای تأیید یا رد فرضیه‌های پژوهش از روش ضریب همبستگی پیرسون استفاده خواهد گردید.

فرض اولیه (H_0): فرماندهی متمرکز بر رویکردهای تأمین منابع مالی تأثیر ندارد.

فرض پژوهش (H_1): فرماندهی متمرکز بر رویکردهای تأمین منابع مالی تأثیر دارد.

$$\begin{cases} H_0: & \tau = 0 \\ H_1: & \tau \neq 0 \end{cases}$$

جدول ۲: آزمون همبستگی پیرسون بین فرماندهی متمرکز و رویکردهای تأمین منابع مالی

متغیرهای مستقل	متغیر وابسته	سطح معنی داری	ضریب همبستگی
فرماندهی متمرکز	رویکردهای تأمین منابع مالی	۰/۰۰۰	۰/۲۵۹

با توجه به خروجی SPSS، ضریب همبستگی پیرسون میان فرماندهی متمرکز و رویکردهای تأمین منابع مالی برابر است با ۰/۲۵۹ و مقدار عدد معنی‌داری (sig) مشاهده شده برای این ضریب کوچک‌تر از ۰/۰۱ و در واقع صفر (sig < ۰/۰۱) می‌باشد که از سطح معنی‌داری استاندارد (α = ۰/۱) کمتر است. لذا این ضریب در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنی‌دار می‌باشد. با توجه به این که ضریب همبستگی دارای علامت مثبت می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت که میان فرماندهی متمرکز و رویکردهای تأمین منابع مالی هم جهت و از نوع

مثبت بوده است. بنابراین فرض H_0 تأیید نشده و فرض H_1 یا همان سؤال اصلی تحقیق تأیید می‌شود. لذا می‌توان بیان کرد که بین میان فرماندهی متمرکز و رویکردهای تأمین منابع مالی در سطح اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی داری وجود دارد. در ادامه برای جلوگیری از تکرار مراحل آزمون همبستگی، نتایج مربوط به آزمون سؤالات پژوهش به صورت خلاصه در جدول ۳، ارائه می‌شود.

جدول ۳: یافته‌های حاصل از آزمون سؤالات پژوهش بر اساس روش همبستگی اسپیرمن

فرضیه	متغیرهای مورد آزمون	ضریب همبستگی	سطح معنی داری	تصمیم گیری
H1	فرماندهی متمرکز بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۲۵۹	0/۰۰۰	رد H_0 **
H2	برون‌گرایی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۱۳۰	۰/۰۵۰	رد H_0 **
H3	فرهنگ‌سازی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۱۴۸	۰/۰۲۸	رد H_0 **
H4	اصلاح الگو و مدیریت مصرف بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۱۲۷	۰/۰۵۹	تأیید H_0 **
H5	ایجاد کارآفرینی بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۱۹۳	۰/۰۰۴	رد H_0 **
H6	حرکت بر اساس برنامه بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۰۸۹	۰/۱۸۵	تأیید H_0 **
H7	نوآوری و شکوفایی بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۰۷۲	۰/۲۸۱	تأیید H_0 **
H8	همت مضاعف - کار مضاعف بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۰۲۱	۰/۷۵۷	تأیید H_0 **
H9	حمایت از کار و سرمایه ایرانی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۰۱۵	۰/۸۲۹	تأیید H_0 **
H10	مدیریت بهینه منابع مالی بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۰۴۱	۰/۵۳۸	تأیید H_0 **
H11	اقتصاد مردمی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۰۷۵	۰/۲۶۳	تأیید H_0 **
H12	راهبردهای نظام درآمدی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۷۹۱	۰/۰۰۰	رد H_0 **
H13	راهبردهای نظام درآمدی بر کسب درآمد پایدار	۰/۷۰۹	۰/۰۰۰	رد H_0 **

**سطح معنی داری $\alpha \leq 0.01$

نتایج حاصل از آزمون ضریب همبستگی نشان می‌دهد سطح معنی‌داری (sig) مشاهده شده برای چهار سؤال مطرح شده در پژوهش کوچک‌تر از ۰/۰۱ و در واقع صفر (۰/۰۱) < (sig) می‌باشد که از سطح معنی‌داری استاندارد (α = ۰/۰۱) کمتر است. لذا میان این متغیرها در سطح اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به این که ضریب همبستگی بین این دو متغیر دارای علامت مثبت می‌باشد بنابراین می‌توان گفت که جهت تغییرات این متغیرها با یکدیگر هم جهت بوده است. بنابراین فرض H0 تأیید نشده و فرض H1 یا همان سؤال اصلی تحقیق در سطح اطمینان ۹۹ درصد تأیید می‌شوند. بقیه سؤال‌ها مورد تأیید نبوده و رد می‌شود.

آزمون سؤالات پژوهش بر اساس روش رگرسیون

در این بخش جهت بررسی میزان تأثیر متغیرهای مستقل بر روی متغیرهای وابسته پژوهش از روش رگرسیون استفاده گردید که خلاصه نتایج حاصل از نرم‌افزار SPSS جدول ۴، ارائه شده است.

جدول ۴: آزمون سؤالات پژوهش بر اساس روش رگرسیون

تصمیم گیری	سطح معنی دار	t-value	بتا	شرح	
رد. H**	۰/۰۰۰	۴/۳۱۷	۰/۳۹۱	فرماندهی متمرکز بر رویکرد تأمین منابع مالی	H1
تأیید H0**	۰/۳۲۰	۰/۹۹۶	۰/۰۹۲	برون‌گرایی بر رویکرد تأمین منابع مالی	H2
تأیید H0**	۰/۴۶۷	۰/۷۲۹	۰/۰۷۳	فرهنگ‌سازی بر رویکرد تأمین منابع مالی	H3
تأیید H0**	۰/۱۷۹	۱/۳۴۸	۰/۱۲۶	اصلاح الگو و مدیریت مصرف بر رویکرد تأمین منابع مالی	H4
رد H0**	۰/۰۰۰	-۵/۴۸۷	-۰/۶۶۶	ایجاد کارآفرینی بر رویکرد تأمین منابع مالی	H5
تأیید H0**	۰/۸۸۶	۰/۱۴۴	۰/۰۱۶	حرکت بر اساس برنامه بر رویکرد تأمین منابع مالی	H6

H7	نوآوری و شکوفایی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۰۳۱	۰/۳۰۱	۰/۷۶۴	تائید **H0
H8	همت مضاعف - کار مضاعف بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۰۱۰	-۰/۱۱۱	۰/۹۱۲	تائید **H0
H9	حمایت از کار و سرمایه ایرانی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۱۷۷	۱/۹۸۳	۰/۰۴۹	تائید **H0
H10	مدیریت بهینه منابع مالی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۰۷۷	۰/۷۱۵	۰/۴۷۵	تائید **H0
H11	اقتصاد مردمی بر رویکرد تأمین منابع مالی	-۰/۱۷۵	-۱/۵۲۱	۰/۱۳۰	تائید **H0
H12	راهبردهای نظام درآمدی بر رویکرد تأمین منابع مالی	۰/۷۹۱	۱۹/۱۶۴	۰/۰۰۰	رد **H0
H13	راهبردهای نظام درآمدی بر کسب درآمد پایدار	۰/۷۰۹	۱۴/۸۳۵	0/000	رد **H0

توضیحات

نتایج حاصل از آزمون سؤالات پژوهش بر اساس روش رگرسیون نشان می‌دهد سطح معنی‌داری (sig) مشاهده شده برای تعدادی از سؤالات مطرح شده در پژوهش کوچک‌تر از ۰/۰۱ و در واقع صفر ($sig < 0/01$) می‌باشد که از سطح معنی‌داری استاندارد ($\alpha = 0/1$) کمتر است. لذا میان تعدادی از متغیرها در سطح اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد و میان تعداد دیگری از سؤالات رابطه معناداری وجود ندارد، بنابراین فرض H0 در این سؤالات مورد اشاره تأیید شده و فرض H1 یا همان سؤال اصلی تحقیق در سطح اطمینان ۹۹ درصد تأیید نمی‌شوند.

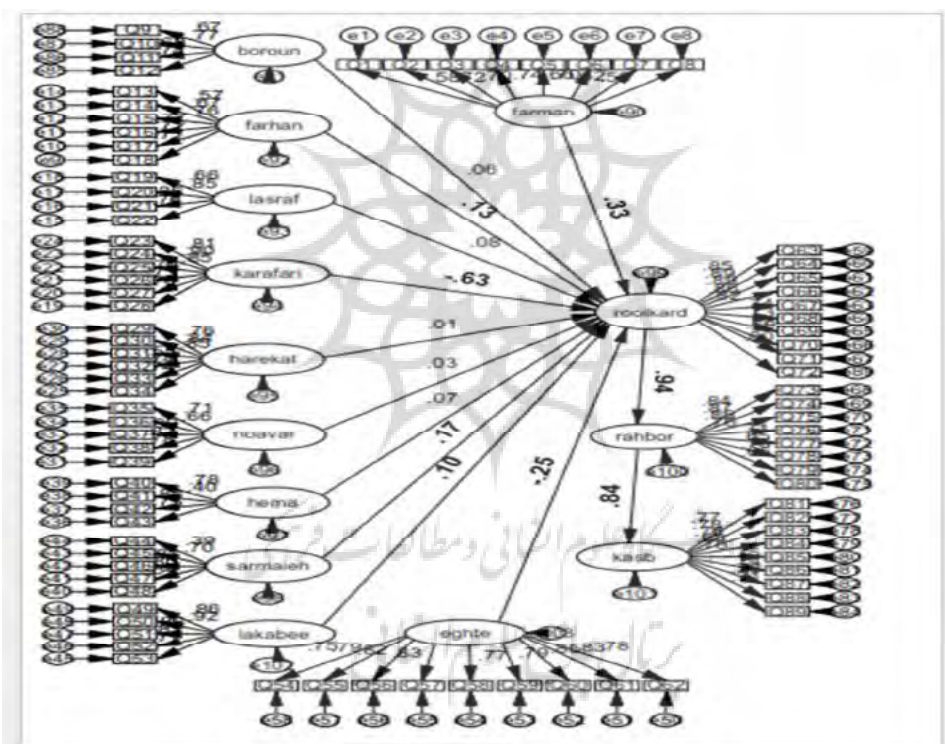
تبیین مدل ساختاری بر اساس چارچوب نظری پژوهش

پس از طی مراحل مختلف تحلیل‌های عاملی تأییدی و اکتشافی برای هر یک از متغیرهای پژوهش، در این مرحله به تبیین چارچوب پیشنهادشده در این پژوهش می‌پردازیم. به عبارت دیگر در این قسمت به آزمون مجموعه روابطی پرداخته می‌شود که در چارچوب نظری پژوهش تعریف گردیدند. این هدف در مدل یابی معادلات ساختاری و

تحلیل مسیر با طراحی مدل ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS عملیاتی می‌گردد. بدین ترتیب می‌توان ارائه الگوی تأمین منابع مالی پایدار با رویکرد اقتصاد مقاومتی را در شهرداری تهران قرار داد.

تبیین مدل ساختاری ارائه الگوی تأمین منابع مالی پایدار با رویکرد اقتصاد مقاومتی در شهرداری تهران

در این بخش بر اساس اطلاعات مُکتسبه، مدل ساختاری الگوی تأمین منابع مالی پایدار با رویکرد اقتصاد مقاومتی در شهرداری تهران، مورد آزمون قرار می‌گیرد. نمودار ۱، نشان دهنده مدل ساختاری اولیه‌ای است که بر اساس چارچوب نظری پژوهش، روابط بین متغیرها را نمایان می‌سازد. همچنین این نمودار نشان دهنده مدل ساختاری الگوی تأمین منابع مالی پایدار با رویکرد اقتصاد مقاومتی در شهرداری تهران را نمایان می‌سازد.

نمودار ۱: مدل ساختاری اولیه بر اساس چارچوب نظری الگوی تأمین منابع مالی پایدار با رویکرد اقتصاد مقاومتی در شهرداری تهران

جدول ۵: بررسی ضرایب t مدل پژوهش

معنی داری t		Estimate	S.E.		
C.R.	P				
5.494	***	.665	.121	رویکرد تأمین منابع مالی	فرماندهی متمرکز
1.233	.218	.104	.084	رویکرد تأمین منابع مالی	برون‌گرایی
2.680	.007	.215	.080	رویکرد تأمین منابع مالی	فرهنگ‌سازی
1.687	.092	.108	.064	رویکرد تأمین منابع مالی	اصلاح الگو و مدیریت مصرف
9.834	***	-.931	.095	رویکرد تأمین منابع مالی	ایجاد کارآفرینی
.255	.799	.017	.068	رویکرد تأمین منابع مالی	حرکت بر اساس برنامه
.527	.598	.034	.065	رویکرد تأمین منابع مالی	نوآوری و شکوفایی
1.413	.158	.101	.072	رویکرد تأمین منابع مالی	همت مضاعف - کار مضاعف
3.359	***	.194	.058	رویکرد تأمین منابع مالی	حمایت از کار و سرمایه ایرانی
2.075	.038	.136	.065	رویکرد تأمین منابع مالی	مدیریت بهینه منابع مالی
5.071	***	-.341	.067	رویکرد تأمین منابع مالی	اقتصاد مردمی
14.930	***	.923	.062	راهبردهای نظام درآمدی	رویکرد تأمین منابع مالی
11.550	***	.633	.055	کسب درآمد پایدار	راهبردهای نظام درآمدی

با توجه به معنی دار بودن روابط ترسیم شده در مدل پژوهش مدل فعلی نهایی تلقی گردیده و برازندگی آن بررسی می‌گردد. شاخص‌های برازندگی مدل در دامنه مقبول قرار گرفته‌اند. شاخص‌های برازندگی مدل نهایی در جدول ۶، ارائه شده است. با توجه به نتایج به دست آمده و مقایسه آن با دامنه قابل قبول می‌توان اذعان نمود، تمامی شاخص‌های برازندگی مدل فوق در دامنه قابل قبول قرار گرفته است و لذا مدل مورد تأیید می‌باشد.

جدول ۶: شاخص‌های برازندگی مدل پژوهش

CFI	NNFI	NFI	AGFI	GFI	RMSEA	χ^2/df	شاخص تناسب
> 0.9	> 0.9	> 0.9	> 0.9	> 0.9	< 0.1	< 5	دامنه مقبول
۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۳	۰/۶۷	۰/۷۰	۰/۰۸۰	۲/۴۴۹	نتیجه

بر اساس خروجی نرم افزار AMOS، t محاسبه شده نشان می دهد، تعداد پنج (۵) مسیر پژوهش معنادار نمی باشد که عبارت اند از: رابطه متغیرهای مستقل برون گرایی، اصلاح الگو و مدیریت مصرف، حرکت بر اساس برنامه، نوآوری و شکوفایی و همت مضاعف - کار مضاعف بر روی رویکرد تأمین منابع مالی در دامنه ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار گرفته اند که این موضوع نشان دهنده معنادار نبودن رابطه میان آن ها می باشد. اما رابطه میان سایر متغیرها در دامنه ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار نگرفته است بنابراین، این مسیرها معنی دار می باشند.

نتیجه گیری بر اساس مدل نهایی پژوهش

نتایج حاصل از مؤلفه های اقتصاد مقاومتی (فرماندهی متمرکز):

فرماندهی متمرکز بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است (اگر قدر مطلق آماره t حاصل از تحلیل های انجام شده، در سطح معنی داری استاندارد ۵٪ برابر ۱/۹۶ باشد فرض صفر تأیید و در صورتی که بزرگ تر از سطح معنی داری فوق باشد فرض صفر رد می گردد.) ($t = ۵/۴۹$ ، $\alpha = ۰/۱۳$) لذا با توجه به رابطه به دست آمده فرماندهی متمرکز بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

پیغامی (۱۳۹۳) با اشاره به اینکه تحقق مفهوم اقتصاد مقاومتی نیازمند راهکارهای اساسی است نتیجه می گیرد که فرماندهی متمرکز به عنوان یکی از محورهای اساسی تحقق اقتصاد مقاومتی می باشد. یعنی اولین نیاز، وجود مرکزیت و محوریتی برای فعالیت در عرصه اقتصاد مقاومتی باشد.

عزیز نژاد و دیگران (۱۳۹۱) با اشاره به الزامات اقتصاد مقاومتی به موضوع انسجام و وحدت ملی می پردازند و نتیجه می گیرند که با توجه به حوزه های مسئولیت قوای سه گانه در کشور و بخش های مختلف اقتصادی، بایستی برای رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی، همه ارکان، ارگان ها و نهادهای تقنینی، اجرایی، نظارتی و ستادی و... همه باید با هم هماهنگ عمل کنند و تعامل قوا در رسیدن به اقتصاد مقاومتی امری ضروری است.

ایروانی (۱۳۹۳) با اشاره به اهداف، رویکردها و روش های رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی، نتیجه گیری می کند که محور اساسی چارچوب پیشنهادی اصلی قابلیت های موجود کشور، بایستی متمرکز بر سیاست های کلی نظام باشد.

نتایج حاصل از مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی (فرهنگ سازی):

فرهنگ‌سازی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است. ($t = ۲/۶۸$ ، $\alpha = ۰/۱۳$) لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده فرهنگ‌سازی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

پیغامی (۱۳۹۳) ضمن برشمردن اقتضانات اقتصاد مقاومتی تأکید می‌کند که اقتصاد مقاومتی یک فکر است و این مسئله به فضای ثابت و عمومی جامعه برمی‌گردد و فقط مربوط به نخبگان جامعه نمی‌شود. بلکه یک مطالبه عمومی است و نتیجه می‌گیرد که بایستی دانشجوی، اساتید، اقتصاددانان و آحاد مسئولین اجرایی و آموزشی کشور همین ایده اقتصاد مقاومتی را تبیین کنند. محمدخانی (۱۳۹۳) ضمن اشاره به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به مقایسه تلفات برق در ایران و ۱۰۱ کشور جهان پرداخته و با بیان اینکه ایران در جایگاه ۸۴ قرار دارد، (با ۱۴ درصد) به راهکارهای پیشنهادی جهت کاهش تلفات می‌پردازد که در این خصوص نتیجه می‌گیرد فرهنگ‌سازی عمومی به‌عنوان راهکاری غیر فنی می‌تواند کارساز باشد و گامی در جهت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.

سید شگری، کاویانی (۱۳۹۱) پس از برشمردن مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی به سیاست‌های دولت برای دستیابی به اقتصاد مقاومتی اشاره می‌کنند و در بند ۸ موضوع آگاه‌سازی جامعه (فرهنگ‌سازی) را مطرح می‌کنند و نتیجه می‌گیرند که دولت و سایر جناح‌های اقتصادی باید از هر عملی که انتظارات مردم را فراتر از توان واقعی کشور قرار می‌دهد، اجتناب کنند.

مبینی (۱۳۹۱) با اشاره به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی از دیدگاه رهبری به مؤلفه مهم و با اهمیت حرکت بر اساس برنامه می‌پردازد و راهکار عملی شدن حرکت بر اساس برنامه را در فرهنگ‌سازی می‌بیند و نتیجه می‌گیرد برای نهادینه شدن این مقوله مهم، بایستی دولت به‌عنوان عامل با اقدامات عملی، این رویکرد ضروری را در آحاد جامعه و در کلیه دستگاه‌های اجرایی، قضایی و... به‌صورت مدون، عملی، متقن، پیوسته و همه‌جانبه نشر و ترویج کند تا به‌صورت فرهنگ عمومی تبدیل شود.

نتایج حاصل از مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی (کارآفرینی):

کارآفرینی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است. ($t = ۹/۸۳$ ، $\alpha = ۰/۶۳$)
لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده کارآفرینی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

مبینی (۱۳۹۱) با توجه به بیانات و سخنرانی‌های حضرت آیت اله خامنه‌ای رهبر کشور جمهوری اسلامی ایران اشاره می‌کند و نتیجه می‌گیرد که یکی از شاخص‌های اقتصاد مقاومتی کارآفرینی است.

قیاسی، ملیحی (۱۳۹۱)، اشاره می‌کنند که انقلاب اسلامی خود مکلف به نوآوری و نظریه‌پردازی و الگوسازی در عرصه‌های جدید اقتصادی است و با توجه به استکبارستیزی انقلاب و موضوع خودکفایی کشور نتیجه می‌گیرند که ایجاد کارآفرینی از مؤلفه‌های اصلی و راهبردی اقتصاد مقاومتی برای رسیدن به اهداف عالی انقلاب است.

کریمی، صفاری، انارکی (۱۳۹۱) مطرح می‌کنند که اقتصاد مقاومتی روشی مهم در تغییر مسیر حرکت اقتصادی کشور می‌باشد و کارآفرینی از ارکان اصلی و شاخص‌های مهم آن می‌باشد.

پیغامی (۱۳۹۳) با اشاره به ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی که اساساً رویکردی کوتاه مدت سلبی نیست و رویکرد کلان به اقتصاد کشور است، نتیجه می‌گیرد که شاخص کارآفرینی از استوانه‌های اصلی مفهوم اقتصاد مقاومتی است و امری دائمی و ضروری می‌باشد.

نتایج حاصل از مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی (حمایت از کار و سرمایه ایرانی):

حمایت از کار و سرمایه ایرانی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده حمایت از کار و سرمایه ایرانی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است. ($t = ۲/۰۷$ ، $\alpha = ۰/۱۰$)

پیغامی (۱۳۹۳) با اشاره به ارکان و استوانه‌های اقتصاد مقاومتی، نتیجه می‌گیرد که حمایت از تولید ملی رکنی مهم از ارکان اقتصاد مقاومتی است. ایشان در جایی دیگر (صفحه ۳۴۰) به اهمیت حمایت از کار و سرمایه ایرانی اشاره می‌کند و می‌گوید: تشویق صادرات کالاهای ایرانی و تنبیه واردات کالا به ایران یعنی پول ایرانی را به کار و سرمایه خارجی ندهیم.

تاری و دیگران (۱۳۹۱) اشاره می‌کنند که، بُعد دیگر مسئله اقتصاد مقاومتی، تعادل در مصرف است و مدیریت مصرف به این معنی است که ما از تولیدات داخلی استفاده کنیم. عربی (۱۳۹۲) با اشاره به اینکه اقتصاد مقاومتی را نمی‌توان صرفاً مقاومت اقتصادی دانست، بلکه ایجاد امنیت اقتصادی و عدم تزلزل در برابر شوک‌های خارجی اقتصادی یا همان استقلال اقتصادی از شاخص‌های بارز اقتصاد مقاومتی است، نتیجه می‌گیرد که حمایت از تولید داخلی یعنی ایجاد اشتغال برای نیروی کار داخلی و این سخن در راستای پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی است و حمایت از عوامل تولید داخلی یعنی حمایت از سرمایه‌های انسانی، مادی و... که منجر به افزایش تولید، افزایش سرمایه‌گذاری، رشد بلندمدت اقتصادی و نهایتاً شکوفایی اقتصاد کشور می‌شود.

نتایج حاصل از مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی (اقتصاد مردمی):

اقتصاد مردمی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است. ($t = 5/07$ ، $\alpha = 0/25$) لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده اقتصاد مردمی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

مبینی (۱۳۹۱) با اشاره به تعاریف اقتصاد مقاومتی و شناسایی مهم‌ترین مؤلفه‌های آن از بیانات آیت‌الله‌سیدعلی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران به الزامات اقتصاد مقاومتی می‌پردازد و نتیجه‌گیری می‌کند که مردمی‌کردن اقتصاد بسیار حائز اهمیت می‌باشد. وی با توجه به سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی و لزوم اجرایی کردن این سیاست‌ها، تکیه به مردم را به‌عنوان یکی از ارکان اقتصاد مقاومتی می‌داند.

قیاسی، ملیحی (۱۳۹۱) ضمن اشاره به الزامات اقتصاد مقاومتی از نگاه رهبر معظم انقلاب، مردمی کردن اقتصاد را بسیار مهم و از الزامات اقتصاد مقاومتی می‌داند.

کریمی، صفاری، انارکی (۱۳۹۱) به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی اشاره می‌کنند و ضمن برشمردن تعدادی از مؤلفه‌ها و شاخص‌ها نتیجه می‌گیرند که در راستای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مردمی کردن اقتصاد را برای رسیدن به اهداف عالی اقتصاد مقاومتی که همانا شکوفایی اقتصاد است، بسیار مهم ارزیابی می‌کند.

محبی، اکبرزاده (۱۳۹۱) پس از اشاره به مفاهیم و اندیشه‌هایی که جوامع بشری برای نظم بخشیدن به حیات اقتصادی خود دارند، شناخت آسیب‌ها و مشکلات در جهت پیش‌بینی، راهکارهای رفع آن‌ها را امری لازم و ضروری می‌داند و در ادامه ضمن برشمردن

انواع آسیب‌ها به آسیب‌های اعتقادی و آسیب‌های رفتاری که بیشترین نزدیکی را با قاطبه مردم دارد، اشاره می‌کند و رفع این آسیب‌ها در درون جامعه با مشارکت مردمی را یکی از راهکارهای رفع موانع می‌دانند.

نتایج حاصل از مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی (مدیریت بهینه منابع مالی موجود):

مدیریت بهینه منابع مالی موجود بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است. ($\alpha = 0/10$, $t = 2/07$) لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده مدیریت بهینه منابع مالی بر راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

تاری و دیگران (۱۳۹۱) ضمن اشاره به شاخص‌های نشان دهنده برقراری اقتصاد مقاوم و بررسی مؤلفه‌های وضعیت جاری کشور به بیانات رهبر معظم انقلاب در خصوص مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی می‌پردازند. ایشان به هدفمند کردن یارانه‌ها به‌عنوان طرحی در جهت کاهش اسراف و وابستگی به خارج اشاره می‌کنند و نتیجه می‌گیرند که این کار و اجرای این طرح توانست مصرف بنزین را در شرایط تحریم کنترل کند و این یعنی نمودار دادن به اقتصاد ملی و مدیریت بهینه و درست منابع موجود.

سید شکری، کاویانی (۱۳۹۱) ضمن اشاره به ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی، موضوع سیاست مالی کار و انضباط پولی را مطرح می‌کند و نتیجه می‌گیرند که اتخاذ سیاست مالی دولت باید بر مبنای حفظ اقتصاد از نوسانات درآمدی بخش نفت باشد. این سیاست در راستای کاهش مخارج جاری، بهبود نظام مالیاتی و نهایتاً ذخیره کردن درآمد با اصلاحات ساختاری و رعایت انضباط در اجرای سیاست پولی، اجرایی می‌شود.

محمدخانی (۱۳۹۳) ضمن اشاره به قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در ماده ۸ بند الف، موضوع بهینه سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی را مطرح می‌کند و نتیجه‌گیری می‌کند که یکی از شاخه‌های مدیریت بهینه منابع موجود، بهینه سازی مصرف انرژی، صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف توسط آحاد مردم و دستگاه‌های اجرایی می‌باشد.

عزیز نژاد و دیگران (۱۳۹۱) با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب در خصوص الزامات اقتصاد مقاومتی به دو مورد از این الزامات یعنی (۱) استفاده حداکثری از منابع و (۲) مدیریت درست منابع می‌پردازد و نتیجه‌گیری می‌کند که درست مدیریت کردن منابع ارزی، اتخاذ

تدابیر لازم برای افزایش سود سپرده‌های ارزی در راستای جذب حداکثری منابع ارزی توسط نظام بانکی در جهت مدیریت بهینه منابع مالی موجود می‌باشد.

نتایج حاصل از رابطه (راهبردهای نظام درآمدی):

راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران بر تأمین منابع مالی شهرداری تهران تأثیرگذار است ($t=14/90$, $\alpha=0/94$) لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده راهبردهای نظام درآمدی شهرداری تهران بر تأمین منابع مالی شهرداری تهران تأثیرگذار است.

نتایج حاصل از رابطه (کسب درآمدهای پایدار):

تأمین منابع مالی شهرداری تهران بر کسب درآمدهای پایدار (نتایج اقتصاد مقاومتی) تأثیرگذار است. ($t=11/50$, $\alpha=0/84$) لذا با توجه به رابطه به‌دست‌آمده تأمین منابع مالی شهرداری تهران بر کسب درآمدهای پایدار تأثیرگذار است.

پیشنهادات مبتنی بر یافته‌های پژوهش

با توجه به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی در تهیه مدل نهایی این پژوهش و مقایسه با پژوهش‌های انجام شده پیشنهادات کاربردی زیر در جهت تأمین منابع مالی پایدار و کسب درآمدهای مستمر شهرداری تهران ارائه می‌گردد:

پیشنهادات	مؤلفه
-	فرماندهی متمرکز
- تدوین برنامه‌های بلندمدت و راهبردهای نظارتی و کنترل در بخش‌های مختلف شهرداری - نهادینه کردن وجدان کاری در پرسنل با اعمال روش‌های تشویقی و تنبیهی - افزایش مشارکت مردمی، اطلاع رسانی گسترده در خصوص فعالیت‌های مدیریت شهری، شفاف سازی منابع درآمدی، هزینه‌ها و .. - ارائه الگوهای ایرانی، اسلامی و بومی شده از جمله به کار بستن مفهوم و موضوع اقتصاد مقاومتی در راستای بهبود شرایط کیفی زندگی شهری در زندگی روزمره شهروندان - تغییر رویکرد مدیریت مالی و وصول عوارض از روش ناپایدار به کسب درآمدهای پایدار با به کار بستن مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی	فرهنگ سازی

<p>- تأمین منابع مالی شهرداری از طریق سرمایه‌گذاری خارجی با اولویت نیروهای کارآمد داخلی</p> <p>- کم کردن اتکای شهرداری به منابع ناپایدار، شکننده و متزلزل از طریق افزایش سهم درآمدهای پایدار در منابع درآمدی خود، با ارائه خدمات مورد نیاز شهروندان</p> <p>- فعال شدن بخش مسکن با اعمال سیاست‌های تعدیل اقتصادی توسط دولت که منجر به اشتغال مولد و تولید ثروت و تولید کار در سراسر کشور به ویژه تهران می‌شود</p> <p>- مشارکت با بخش خصوصی در راستای اجرای طرح‌های عمرانی، خدماتی و مدیریت مصرف و هزینه</p>	<p>ایجاد کارآفرینی</p>
<p>- استفاده از تولیدات داخلی برای پروژه‌های عمرانی و زیر ساخت شهری</p> <p>- اهمیت دادن به سرمایه انسانی و نیروی کار مولد ایرانی با تأکید بر مزیت‌های ملی</p> <p>- تأمین منابع مالی از طریق سرمایه‌گذاری خارجی با اولویت نیروهای کارآمد داخلی</p> <p>- تشکیل تعاونی‌های مردمی در جهت تولید سرمایه و تولید ثروت</p> <p>- بالا بردن ارزش پولی کشور با اعمال سیاست‌های پولی و ارزی در راستای تقویت اقتصاد شهرها</p> <p>- کاهش بروکراسی اداری در راستای حمایت از نمودارهای کاری و تعاونی برای رونق کار و تولید</p>	<p>حمایت از کار و سرمایه ایرانی</p>
<p>- مشارکت با بخش خصوصی در راستای اجرای طرح‌های عمرانی و خدماتی و مدیریت مصرف و هزینه</p> <p>- شفاف سازی سیستم مالیاتی (ایجاد زمینه مناسب در پرداخت عوارض، اتخاذ روش‌های تشویقی در وصول عوارض و شفاف سازی پرداخت‌ها برای جلب اعتماد شهروندان)</p> <p>- شفاف سازی مبنای محاسبات عوارضات قانونی و وصول عوارضی، وصول درآمدها و هزینه‌های شهرداری (قابلیت مشاهده)</p> <p>- تقویت شهروندمداری (دریافت عوارض متناسب با درآمد و توان درآمد شهروندان=عدالت افقی و عمودی)</p> <p>- تمرکززدایی (برون‌سپاری وظایف و تنفیذ امور برای تسهیل کار و</p>	<p>اقتصاد مردمی</p>

<p>کاهش بروکراسی اداری)</p> <p>- انعطاف‌پذیری نسبت به خواسته‌های قانونی شهروندان از قبیل تقسیط عوارض، استمهال و ..</p> <p>- تسهیل وصول عوارض از طریق مشارکت شهروندان در پرداخت عوارضات قانونی</p>	
<p>- اختصاص درصدی از اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده و افزایش آن در شهر تهران با توجه به وضعیت خاص پایتخت</p> <p>- استفاده بهینه و صحیح از املاک و مستغلات و ساماندهی املاک بلا تکلیف</p> <p>- بازنگری به هنگام، کارآمد و انعطاف‌پذیر عوارضات قانونی و اصلاح نظام درآمدها</p> <p>- اصلاح نظام بودجه‌ریزی و ارتقاء به بودجه‌ریزی عملیاتی</p> <p>- فراگیری اخذ عوارض و سهمیم شدن دولت در تأمین بخشی از هزینه‌های استقرار وزارت خانه‌ها، سفارت‌خانه‌ها و.... در شهر تهران که کارکرد ملی و بین‌المللی دارند</p> <p>- مدیریت هزینه (صرفه‌جویی منطقی، کاهش و حذف هزینه‌های اضافی و غیرضروری)</p> <p>- مدیریت مصرف (اصلاح الگوی مصرف)</p> <p>- اعطای کمک‌های دولتی متناسب با هزینه‌ها و عملکرد مالی با توجه به اجرای پروژه‌ها با کارکرد ملی و بین‌المللی (به موقع و بدون پیش شرط)</p> <p>- اصلاح نظام وصول درآمدها با ایجاد بانک اطلاعات و تقویم روز املاک و مستغلات</p>	<p>مدیریت بهینه منابع مالی موجود</p>

منابع

- اطهراری، کمال، (۱۳۹۱)، مدیریت شهر و توسعه اقتصادی، مجموعه سخنرانی های نشست تخصصی مدیریت شهری و اقتصاد مقاومتی، برج میلاد تهران.
- پیغامی، عادل، (۱۳۹۳)، درس گفتارهای اقتصاد مقاومتی، چاپ اول، انتشارات بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع).
- درخشان، مسعود، (۱۳۹۱ ب)، مردمی نمودن اقتصاد مقاومتی، همایش اقتصاد مقاومتی، سیاست ها و راهکارها.
- زیاری، کرامت اله، (۱۳۸۳)، برنامه ریزی شهرهای جدید- چاپ پنجم انتشارات وزارت امور خارجه.
- عابدین درکوش، سعید، (۱۳۸۲)، مدیریت مالی شهر، فصلنامه مدیریت شهری، سال چهارم، شماره ۱۳.
- مدیریت شهری سازمان شهرداری های کشور، (۱۳۸۲)، شماره ۱۶-۱۵، پاییز و زمستان.
- مدیریت شهری، (۱۳۹۰)، نشریه علمی-پژوهشی مدیریت شهری و روستایی، پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی، سال نهم، پاییز و زمستان.
- معصوم زاده، جعفر، (۱۳۹۱)، مجموعه سخنرانی های نشست تخصصی مدیریت شهری و اقتصاد مقاومتی، برج میلاد تهران.
- منصور، جهانگیر، (۱۳۸۸)، قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری، چاپ نوزدهم، نشر دیدار، تهران
- هادی زوز، بهروز، (۱۳۸۸)، درآمدی بر اقتصاد شهری، فصلنامه اقتصاد شهر، سال اول، شماره اول.
- هاشمی فشارکی، سید جواد و پورعبدی، سمیه، (۱۳۹۳)، تهدیدات اقتصادی و اقتصاد مقاومتی، چاپ دوم، انتشارات علم آفرین.
- هریسون، جفری اس و کارن اچ، جان، (۱۳۹۰)، مبانی مدیریت استراتژیک، ترجمه سید محمد اعرابی و محمدرسول الماسی فرد، چاپ دوم، انتشارات مهکامه.

- یار محمدزاده، درخشان مسعود، (۱۳۹۲ الف)، جزییات ابعاد اقتصادی، نخستین همایش ملی اقتصاد مقاومتی، دانشگاه علم و صنعت.

- Briguglio, (2006), urban Designin the planning system: Towards better practice, ODPM.
- Bryson, j. 2005. Creating and Implementing your Strategic plan: A Workbook for public and Nonprfit Organizations. Second Edition. John Wiley & sons.
- Chen, j, zhn, z. and Xie, h, y, (2004) ` Measuring intellectual capital: a new model and empairical study` , journalofintellectual capital, vol 5, no 1, pp 195-212.
- Economist Intelligence Unit: (2011): Democracy index 2011, Democracy under stress: www.eiu.com.

